

Rings-Rätt måtte få upptagas och afbömas, samt för framtiden alle sådane twistemål, så emellan Förläggare af Lands-Spinnerier angående Intrång att hwars andras Spinneri-Districter, som emellan Förläggare eller deras Commissionairer och Spinnfolket, angående utdelte redskaper, förskotter, rudimarerier och spinneri-löner, må i anseende til första Instantien få upptagas och afbömas af den Hårads-Rätt under hwilkens Jurisdiction det Privilegierade Spinneri-Districtet forterar, och det oaktadt Förlagsmännen, en eller bägge, som twista, woro å sierran ort boende; Och den som med Hårads-Rättens utslag ej åtnöjdes, kunde inom den i allmänna Lagen utsatte tid med sina besvär deröfwer til Eder inkomma.

Hård lärer Eder til Nådigt svar, det Wi finne 9. Art. 4. §. af Wår den 2 April 1770 utgifne Hall-Ordning deruti wara tydelig och klar, at de af Eder nu omnämde mål af Hall-Rätten böra upptagas och skårskådas; Och aldenstund sådane mål, til hwilkas handterande fordras en särskilt och Hall-Rätten i synnerhet tillhörande insigt om Fabriques rörelse, tilverkningarne och deras beskaffenhet, wid bemålte Rätt, hwars enda göromål är at dylika årender afbömas, och hwilken hålles så ofta sådane förekomma, snarare kunna winna slut än wid Hårads-Ring, som ej mer än trenne gånger om året infaller, hwarwid för et witne skul eller annan omständighet i Rättegången en sak lätteligen kan

kan utdragas från et Ring til et annat; Förden skul sinne Wi icke skål at til detta Edert underdåniga hemställande Wårt Nådiga bifall lemna. Och Wi befalle ic.

Til samtelige Hof- och Sfwer-Rätterne, angående förekommande af Barnamord.
Den 17 October 1778.

GUSTAF &c. Under det Wi i Nådiger låtit Os föredraga de tid efter annan inkomne mål, rörande Barnamord, hafwe Wi med särdeles bekymmer funnit, at fruktan för det i Lagen stadgade dödsstraffet icke förmått afhålla derifrån, i det flere exempel utwist, at ofta lågrad Qwinna först af blyghet för hennes tillstånd, eller den skymf som derwid följer, och dernäst af bekymmer öfwer förlågenhet med Barnets skötsel och underhållande, blifwit bragt at begå sådan menniskligheten wanhedrande gerning, för hwilken sielfwa naturen har affky, då dödsstraffet ofta blifwit ansett såsom en önskad utwäg för henne, at på en gång warda både skam och bekymmer öfritt.

Således, och ehuru genom estergift af straff, otakt och oordentelig lefnad icke böra lemnas tygfria, så wida sådant strider emot sederna, och skulle medföra mycket ondt uti Samhället, anse Wi dock deraf icke böra följa, at på en hårdad Qwinna för

hennes lifstid lägga sådan skymf, som icke öfwerensstämmer med Lagen, bestraffningens affsigt, eller förseelsen och brottet, icke eller at godkänna fördomar och en blind öfwer, som i förra tider gått så långt, at knappast naturens röst fått rådfrågas för de oskyldige Barnen, utan många ansett dem för det de varit födde af oäkta säng, såsom ifrån Samhället och all wård uteslutne: och ehuru detta, såsom et afsteg, redan är så wida wordet rättadt, at den offentliga Kyrkopliften blifwit affskaffad, och all tillwitselse för otillätelig ansedd, samt at oäkta Barn få intagas uti Skräen och Handtwerkerier; dock som dessa utwägar icke eller tilräckeligen förmått medföra den påsyftade werkan; Alltså hafwe Wi i Råder godt funnit, det måge til winnande af förenämde ändamål, följande ytterligare utwägar widtagas:

1:0 Ut den hemliga Kyrkopliften må af hwilken Prest som derom anmodas, verkställas uti wittens närwaro: och må icke någon af desse, wid bot af Tre Riksd. och Sexton Sk. Specie, på et eller annat sätt uptäcka hwilken sådan hemlig skrift undergått, utan bör det göra tillhullest at Församlingen kungöres, det en okänd person dylik aföfsning erhållit; hwaröfwer så wäl, som at plikten til Kyrkan blifwit erlagd, Presten hafwer at meddela bewis å Rättens Utslag: Afwen som Barnemoriska, wid förberörde wite må wara förbudt, at för någon

gon öppa, det hon den lågrade Qwinna wid barnafödslen biträtt; hwaröföre och den uti Barnemoriska-Eden i detta ämne införda skyldighet hädanefter kommer at utlemnas.

2:0 Ut ei någon för sådan förbrötelse må utestängas ifrån Församlingens gemenskap, eller hindras ifrån Salighetsmedlens nyttjande, antingen målet wid Domstolen är anhängigt eller afgjort.

3:0 Ut ei skilnad må göras emellan äkta och oäkta barn wid deras dop, och desse senare, såsom på wissa ställen sker, icke måge dermed utmärkas, at dopet sker efter Gudstjensten.

4:0 Ut häfstad Qwinna uti Lysningar til giftermål eller andre handlingar, icke må utmärkas, såsom mindre ärlig, och kallas Kona, Qwinns person eller Fästeqwinna, utan må hon nämnas för Deja, Piga, Hushållerska, eller hwad annars icke menligt är, eller lågersmålet betecknar.

5:0 Ut den brotslige må åga frihet wid Domstolen skrifteligen svara för des förbrötelse: och at, i fall förekommande omständigheter skulle fordra den Lågrades inställande, hon icke må, genom hwarjehanda så otienliga som onödiga frågor blottställas för skymf och andras begabberi. Så bör och Domaren då brottet å ömse sidor skrifteligen erkännas, sådant införas i Protocollet; utan at det för den rätt sökande menigheten upläsa, eller på annat sätt kunnogt göra; Som ej eller Utslaget der-

öfwer bdr aftunnas, men endast til dem som wederbdr, utgiftas.

6:o At, enär den häsdade upptäcker sit tillstånd för Fader eller Moder, Husbonde eller Matmoder, den eller de, för hvilka hon sig yppat, bdra, wid ansvar, icke allenast dölla hennes tillstånd, utan ock ifrån den tiden til des förlofningen skett, hafwa wård om henne, och befordra Barnet til Dop- och Christendom. Skulle åter den eller de, för fattigdom eller andra omständigheter, icke uti alt kunna eller willa denna skyldigheten fullgöra, stånde då Qwinnan fritt, at söka den utwäg, som bidrager til ändamålet, at framsöda och bewara det oskyldiga fostret, utan at henne må tilläggas, at hafwa welat dölla sit hafwande tillstånd, i händelse hastig barnsbörd henne skulle åkomma: Och må ej någon, wid bot af Tre Riksdal. Sexton Skill. Specie, på något sätt förebrå lågrad Qwinna des förbrutelse, antingen för eller efter barnafödslen.

7:o At Qwinna, som wil i okänd ort framsöda fostret, må i sådant upsat lemnas ostörd utan någons åtal eller efterfrågan om hennes person eller tillstånd: Och anse Wi den olägenhet mindre, om på sådant sätt något olofligt häsdande skulle döllas, än at genom sträng efterfrågan i dylikt tillfälle betaga et blöddigt finne all utwäg, at kunna dölla sin förbrutelse.

8:o Til lättande af den förlägenhet, hwaruti Qwinna, som framsött oäkta Barn, nödgas finna sig, då hon ofta i stor törstighet, måste söra för Barnets födsel och söda, samt derunder hafwa uti sit foster et talande bewis til hennes förbrutelse, och som jemwäl kan wara hinder för hennes giftermål, wele Wi i Räder wara betänkte på medel och utwägar til sådane Barns upfödande, och nu emedlertid anbefalla Wäre Befallningshafwande i orterne, at til understödd för lågrade Qwinners Barn, hwilke Föräldrarne sielfwe icke förmå med tillräckeligt underhåll förse, använda de medel, som til deras disposition af de til öfwerstyresen öfwer Barnhus- och Hospitals-Inrättningarne förordnade Herrar Seraphimer Riddare ärligen afsemas: Kunwande jemwäl efter Församlingarnes godtsinnande något af deras Fattighus-medel til sådant behöf användas.

9:o Sift anse Wi jemwäl nöddigt det så ofta förbudet emot Barnamord å predikstolarne upläses, Prästerkapet derefter gör alfwarsam föreställning om denna syndens grofhet, med tjallig och bewakande förmaning, at derföre sig til wara taga.

Af hwad Wi således i Räder godt funnit at förordna, åligger Eder, at lämna de under Eder lydande Domare behörig del til underdånig efterrättelse; Och låte Wi nu jemwäl Bref och befallning afgå til Wäre Befallningshafwande och sam-

tellige Consistorierne, til i aft tagande af hvad dem i dessa fall tillhörer. Wi befalle ic.

Til samtelige Hof- och Szwär-Rätterne, at ingen dödsdom må verkställas, innan den blifwit Kongl. Makt i underdånighet hemstald. Den 1 November 1778.

GUSTAF &c. Då uti de til Oss genom hemstäl- lande från Eder eller ock genom underdåniga böne- skrifter inkomne brottmål, hopp om förbättring och rättelse hos den brotflige möjeligen kunnat för- wäntas, och misgärningen icke varit af desto swä- rare beskaffenhet och påfölgd, har det varit Oss en synnerlig fågnad och förnöjelse, samt en ibland Wä- re käraste rättigheter, at kunna lindra Lagens sträng- het och i synnerhet at skona mennisko blod: Och emedan Wi förnummit, at för utöfningen af den- na Wår Nådiga böjelse hinder deraf upkommer, at åtskillige dödsdomar warda verkstälde, utan at de hwarken hemstälningss- beswärs- eller ansöknings- wågen under Wår Nådiga granskning komma, hwar- igenom ofta hänt, at för brott af samma art och beskaffenhet, den ene misgärningsmannen, hwilken från fångelsset kunnat öppna sig wågen til Thronen, blifwit med lifwet benådad, och den andre, som ei förmått eller welat bana sig denna wäg, undergått dödsstraffet; Alltså och för at tillika genom en wäl- ger-

gerning at menskligheten öka och befästa minnet af denna glädje-dagen, då Försynen skänkt Oss och Ri- ket en Thronföljare uti Hans Kongl. Höghet Kron- Prinsen, wile Wi i Råder hafwa förordnad och Eder anbefalt, det I någon dödsdom icke verkstäl- la låten, innan den samma af Eder blifwit Oss i underdånighet hemstald och I Wårt Nådiga bifall derå erhållit. Wi befalle ic.

Til samtelige Landshöfdingarne i Finland, angående beräkandet af Ägodelnings- Rätters och Landtmätares arfwoden m. m. Den 29 Januarii 1779.

GUSTAF &c. Hos Oss har underdånig förfrågan blifwit giord, huruwida det i Wår Nådiga För- ordning om Storskiftesdelningar i Finland, dat. den 27 Junii 1775 utsatte dag-tractamente och arf- wode för Ägodelnings-Rätter och Landtmätare bör utgå efter Tre eller Sex Dal. S:mt på Riksdalern, såsom ock hwad lösen för Domar och andre Expe- ditioner wid bemalte Domstolar betalas bör; hwar- jemte i underdånighet blifwit anmält, det en del Ägodelnings-Rätter och Landtmätare i Finland utaf Wårt Nådiga Bref af den 20 Dec. 1776 skola ta- git sig anledning, at genast räkna tractamenten och arfwodes löner dubbelt, hwaremot de öfrige tills wi- dare latit sig nöja med den förut wanliga beräkningen.